

Samenwerkingsverband primair onderwijs Duin- en Bollenstreek.

Expertise, kennis en vaardigheden die in de school nodig zijn om de ondersteuningsroute te organiseren.

Inleiding:

Kinderen krijgen binnen het samenwerkingsverband de ondersteuning die past bij hun specifieke onderwijsbehoeften. De werkwijze die dit mogelijk moet gaan maken **is het handelingsgericht en samen met de partners om de school heen (integraal) arrangeren in de school.**

De scholen die behoren tot het samenwerkingsverband bieden de afgesproken basisondersteuning en werken vanuit de uitgangspunten van handelingsgericht werken.

1. Indien er een ontwikkelingsperspectief (plan) nodig is zal dit door de basisschool zelf en in nauw overleg met de ouders worden voorbereid. Ook hiervoor is het nodig dat iedere school kan gaan beschikken over een eigen collegiaal netwerk (waarvan de sleutelfunctionarissen onderdeel uitmaken van het eigen ondersteuningsteam) dat helpt bij het arrangeren in de school. In dit netwerk participeert een aantal sleutelfunctionarissen. Naast de leerkracht en IB-er, zijn dit in elk geval een 'onderwijsspecialist' (medewerker vanuit de onderwijskant) en de 'gezinsspecialist' (medewerker CJG vanuit de gezinskant). Voor een verwijzing naar het SBO of SO plaatsing is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Ook deze wordt voorbereid door de school in nauwe samenwerking met de sleutelfunctionarissen uit haar netwerk (het ondersteuningsteam) en (procedureel) getoetst door een bovenschoolse commissie van het samenwerkingsverband. Door afspraken te maken over de competenties en kwaliteiten van onder andere de 'onderwijsspecialist' wordt geborgd dat een adequaat deskundigenadvies bij de voorbereiding van een TLV is betrokken. De tweede deskundige, zal, afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van het kind, bij het SBO/SO worden betrokken. Deze deskundige is niet betrokken geweest bij het proces. Op basis van bovenstaande wordt van de school verwacht de volgende competenties te realiseren:

1. Uitgangspunten en attitude

- a. De uitgangspunten van handelingsgericht werken worden gehanteerd; handelingsgericht werken gaat uit van de cyclus op groepsniveau, de groepsbespreking(en) en –observatie(s), de leerlingbespreking(en) en de besprekingen in het ondersteuningsteam. Model staan voor HGW; denken en handelen vanuit onderwijsbehoeften
- b. De leerkracht doet ertoe
- c. Samenwerking met ouders; ouders als pedagogisch partner betrekken bij leerlingbespreking en bij bespreking in ondersteuningsteam
- d. Uitgaan van de sterke kanten van kind, leerkracht en ouders
- e. Zo snel, regulier en passend mogelijk
- f. Een integrale aanpak: één kind, één gezin, één plan en bij het samenstellen van een onderwijs/jeugdarrangement proberen dat arrangementen in breder ingezet worden voor kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften, zodat indien mogelijk ook andere leerlingen profiteren van het aanbod.
- g. Oplossingsgericht werken, 'out of the box' denken en handelen (buiten de gebaande paden)

2. Taken:

- a. De HGW cyclus op schoolniveau wordt bewaakt. Hierbij wordt het afwikkelen van de groepsbespreking (1 of meerdere cycli gedraaid) de leerlingbespreking en de besprekingen in het ondersteuningsteam uitgevoerd. Interventies zijn ingezet en geëvalueerd.
- b. Helder belegde verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de interne ondersteuningsstructuur en de ondersteuning van leerkrachten in de kwaliteit van hun onderwijs.
- c. Er wordt met de directie van de school afgestemd over mogelijkheden en activiteiten t.a.v. borging in de school, waar het gaat om de kennis en adviezen die voortkomen uit het ondersteuningsteam

3. Kennis:

- a. Van de uitgangspunten en de werkwijzen van HGW, HGD en HGA en van de implicaties hiervan op het niveau van het samenwerkingsverband, de school, de groep en de individuele leerling en zijn ouders
- b. Praktijk-ervaring met de cyclus van het Handelingsgericht werken en de inrichting van de zorgstructuur op de school en deze inzetten, aanscherpen en borgen in de werkstructuur van de school.
- c. Bekendheid met:
het schoolondersteuningsprofiel en de mogelijkheden van de verschillende scholen, ook van de sbo- en so-scholen
- d. De werkwijzen en ondersteuningsmogelijkheden van SWV, CJG en andere externe deskundigen en instanties voor jeugdhulp (sociale kaart; routes)
- e. Actuele vakinhoud tav leer- en gedragsproblemen en denken vanuit daar in onderwijs- en opvoedingsbehoeften.

3. Vaardigheden:

- a. Klassenobservaties kunnen uitvoeren tav leerkracht-leerling interactie en het gedrag en resultaat van leerlingen bezien in relatie tot het gedrag van de leerkracht.
- b. In samenspraak met leerkracht, ouders en kind, SMARTI doelen opstellen en evalueren. Dit geldt zowel voor-, tijdens als na een ondersteuningstraject traject als in het handelen volgens de HGW cyclus.
- c. Groepsbesprekingen houden waarin het groepsplan wordt besproken.
- d. Leerling besprekingen houden, waarbij ook ouders en evt. anderen betrokken kunnen zijn.
- e. Bijeenkomsten van het ondersteuningsteam voorbereiden en organiseren
- f. Actief kunnen luisteren, samenvatten, doorvragen zonder oordeel
- g. In een gesprek kunnen analyseren en samenhang kunnen aanbrengen
- h. Consequenties van keuzes verduidelijken
- i. Gemaakte afspraken helder kunnen formuleren
- j. Om kunnen gaan met spanningsvolle situaties en soms heftige emoties
- k. Constructief kunnen samenwerken
- l. Kennis stimuleren, vaardigheden en attitude vergroten bij de leerkracht zodat de adviezen en doelen voortkomend uit de leerlingbespreking of het ondersteuningsteam worden opgenomen in het groepsplan. Stil staan bij de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht.
- m. Indien van toepassing interventies begeleiden die door de leerkracht uitgevoerd worden. De knelpunten die hierin belemmerend kunnen zijn worden gemeld bij de schooldirectie.
- n. Gesprekstechnieken beheersen die doelgericht en op maat ingezet kunnen worden:
 1. actief luisteren, samenvatten, doorvragen (LSD) zonder oordeel
 2. leerkrachten en ouders kunnen aanzetten tot reflectie op hun eigen handelen, met als doel het veranderen van hun gedrag naar leerling, indien nodig.
 3. de 'inzet' van de deelnemers zichtbaar maken, hen in hun kracht zetten

4. bespreekbaar maken van bedoelingen en effecten
 5. consequenties van keuzes verduidelijken
 6. gemaakte afspraken duidelijk formuleren
- o. Indien mogelijk het kind actief betrekken bij een traject (vooraf, tijdens en na) en de leerkracht stimuleren het kind te betrekken of anderszins naar andere mogelijkheden zoeken om het kind actief te laten participeren.

4. Verantwoordelijkheden:

- a. Zorg dragen voor het op het niveau van het swv ontwikkelde document, dat tijdens de bespreking in het ondersteuningsteam wordt aangevuld, zodat het daarna als verslag voor alle betrokkenen kan fungeren.
- b. Afspraken voortkomend uit een ondersteuningsteam worden afgewikkeld, waarbij gebruik gemaakt wordt van een tijdspad.
- c. Het proces rond een ondersteuningsteam begeleiden zonder het eigenaarschap van ouders en de leerkracht over te nemen. Bewaken dat er vanuit de vragen en behoeften van kind, ouders en leerkracht gehandeld wordt en niet vanuit aanbod van ondersteuners.
- d. Gericht zijn op het ontstaan van nieuw perspectief dat uitmondt in een arrangement. Bewust omgaan met de vraagstelling die leidt tot een bespreking in het ondersteuningsteam.
- e. Je blijft zo lang als nodig (tot de gestelde doelen behaald zijn) de voortgang en ontwikkeling van het kind bewaken in de school tijdens bv de groepsbespreking.
- f. In samenwerking met de onderwijspecialist de financiële beheersbaarheid van een arrangement in ogenschouw nemen.